لـەتيـــف هـەڵمەت و واتـــــا زێڕينەكان.. ستار ئەحمەد

چاو
ئەگەر ئاواز لە گيتارى دڵما نەما
چاوەكانم مەنێنە چاڵ
چاوەكانم… بە گەردنى حەسارۆسدا هەڵواسن
با هەر چاوم لە لوتكە بێ و مەرگى دوژمن…
ئەگەر دڵم
وەكو چاوگەى كانييەكى بچكۆلانە وشكى كرد
وام بنێژن… كونە گوێم پڕ نەبن لە لم
با نەبڕێ لە گوێم
چپەى ئەستێرەى شەوى گوێى سيروان
هاژەى ڕەشەباى سلێمانى
گرمەى هەورى سەر ترۆپكى هەيبەت سوڵتان…
ئەگەر دڵم وەك كاتژمێرێكى شكاو
لە چركە… كەوت…
كوژا يەوە…
وەكو چرايەكى بێ نەوت
وام مەنێژن مێروولە

كەپووم بخۆن وەك پەڕەى باڵى پەپوولە
با هەميشە پڕ بە شانەكانى دەروون
هەڵبمژم بۆنى عەترى
ڕووبارى پرچى فێنكى كچانى ڕێى تووى مەليک و
گوڵى لوتكەى پيرەمەگروون…
ئەگەر بووم بە ميوانى دوا جێ و هەوارم
مەيەڵن گڵ بڕژێتە ناو گەروو و زارم
بەڵێن دەدەم دواى هەزاران ساڵ و سەدە
ئێسكم ببێ بە دارێكى دەم بە خەندە
لە جێى گەڵا بە گشت لق و چڵێكييەوە
بشنێتەوە هۆنراوەى جوان
ئەگەر بە لاى گڵكۆكەمدا گوزەر بكات
كچى باڵا بەرز و نيان…

ئەم شيعرەى "چاو" لەتيف هەڵمەت، يەكێكە لە شيعرە جوان و پڕ

واتاکانی کە بە شێوازێکی نوێ و جیاواز، پەیوەندییەکی توندوتۆڵ لەنێوان خۆشەویستی خاک و مەرگ و ژیانی دوای مەرگدا دروست دەکات.
خۆشەویستی خاک: شیعرەکە پڕە لە خۆشەویستی بۆ کوردستان و خاکی نیشتمان. شاعیر نایەوێت بە شێوەیەکی ئاسایی و تەقلیدی بمێنێتەوە، بەڵکوو دەیەوێت تەنانەت دوای مەرگیش هەست و سۆز و بیری لەگەڵ نیشتمان و سروشتەکەی بەردەوام بێت.
: شاعیر یاخییە لە شێوازی ناشتنی ئاسایی (چاوەکانم مەنێنە چاڵ، کونە گۆڕم پڕ نەبن لە لم). ئەم یاخیبوونە نیشانەی ئەوەیە کە ژیانی دڵی بەندە بە بەردەوامی سۆز و هەستی نیشتمانپەروەرییەوە.
بەردەوامی خەبات و ئومێد: داوا دەکات چاوەکانی بە گەردنی حەسارەسدا هەڵبواسرێن تا هەمیشە چاوی لە لوتکە بێت و مەرگی دوژمن ببینێت، ئەمە نیشانەی بەردەوامی خەباتە تەنانەت پاش مەرگیش.

: وێنەی شیعری و زمان:
وێنەی سەرنجڕاکێش: لەتیف هەڵمەت بە وێنەی شیعریی ناسروشتی و دەگمەن (سوریالی) ناسراوە. لەم شیعرەدا چەند وێنەیەکی جوانی بەکارهێناوە:
چاوەکانم بە گەردنی حەسارەسدا هەڵواسن: وێنەیەکی بەهێزە بۆ نەمرکردنی بینین و ئاواتەکانی (لوتکە و مەرگی دوژمن).
کونە گۆڕم پڕ نەبن لە لم... با نەبێڵ لە گۆڕم... هاژەی ڕەشەبای سلێمانی: داوا دەکات دەنگەکانی نیشتمان نەبڕێن، ئەمەش بەندبوونی گوێی شاعیرە بە سروشتی کوردستانەوە.
دەم وەک کاتژمێرێکی شکاو... وەک چرایەکی بێ نەوت: بەراوردکارییەکی جوان و سادەیە بۆ مردن.
ئێسکم ببە بۆ دارەکەی دەم بە خەندە... بشنێتەوە هەنراوەی جوان: گۆڕینی فەنابوون (مردن) بۆ بەردەوامی ژیان و هونەر (شیعر) و ئومێدی داهاتوو.
ناوە جوگرافییەکان: بەکارهێنانی ناوە جوگرافییە دیارەکانی کوردستان وەک (حەسارەس، سیروان، سلێمانی، هەڵبەت سوڵتان، تووی مەلیک، پیرەمەگروون) شیعرەکە بە واقیع و جوگرافیای نیشتمانەوە دەبەستێتەوە و خۆشەویستی بۆ ئەو ناوچانە دەردەبڕێت.

٣. تەکنیک و ستایلی نووسین:
: شیعرەکە بە شێوازی شیعری نوێ (شیعری ئازاد) نووسراوە، کە شاعیر دەستبەرداری کێشی تەقلیدی بووە و زیاتر گرنگی بە واتاکان و وێنە شیعرییەکان داوە.
بەکارهێنانی "ئەگەر": بەکارهێنانی وشەی "ئەگەر" (ئەگەر ئاواز لە

گیتاری دەما نەما ، ئەگەر دەم وشکی کرد، ئەگەر دەم کەوت) جۆرێک لە مەرج و پەیمان دروست دەکات، و واتای ئەوە دەگەیەنێت کە تەنیا لە حاڵەتی نەمانی ئەم شتانەدا (مردن) داوای ئەو شێوازە ناشتنە تایبەتە دەکات.
داواکارییە تایبەتەکان: شیعرەکە بریتییە لە چەند داواکاری و وەسیەتێکی تایبەت لەسەر شێوازی مردن و ناشتنی، کە نیشانەی قووڵیی بیرکردنەوە و بڕوای شاعیرن بە بەها باڵاکان (نیشتمان، جوانی، شیعر).

بەکورتی :
شیعری “چاو”ی لەتیف هەڵمەت شیعرێکی نیشتمانیی قووڵە، بەڵام بە شێوازێکی زۆر نوێ و فەلسەفییانە دەربڕدراوە. شاعیر مردنی خۆی دەکاتە پردێک بۆ بەردەوامیی ژیان و خەبات و خۆشەویستی بۆ خاک.
وێنە شیعرییە جوان و یاخییەکان لەگەڵ بەکارهێنانی ناوە جوگرافییە خۆشەویستەکان، ئەم شیعرەی کردووە بە یەکێک لە دەقە دیارەکانی شیعری کوردیی هاوچەرخ.

ستار ئەحمەد